

سنجش میزان احساس امنیت و آسایش گردشگران داخلی (مطالعه موردی شهر ساحلی بندر گناوه)

بهنام مغانی* - استادیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید باهنر کرمان
مجتبی سلیمانی دامنه - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید باهنر کرمان
یاسر صباحی گراغانی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید باهنر کرمان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۷/۰۵ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۱/۱۵

چکیده

انسان‌ها برای گذراندن فراغت و تفریح خود و برای برآوردن نیازهای روحی و فردی نیاز به محیطی دارند که شرایط آرامش و آسایش را برای آن‌ها فراهم کند. در این زمینه، امنیت بسیار حائز اهمیت است. هدف پژوهش حاضر، سنجش میزان احساس امنیت و آسایش گردشگران داخلی شهر ساحلی گناوه است. روش تحقیق پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی مبتنی بر شیوه پیمایشی است. جامعه آماری منطقه مورد مطالعه، شامل گردشگران داخلی که در تابستان ۱۳۹۵ به شهرستان گناوه سفر کردند و به مدت یک هفته در این شهر اقامت داشتند که محققان طی این مدت توانستند ۲۲۸ پرسش‌نامه جمع‌آوری کنند. پایایی داده‌های مورد استفاده به وسیله آزمون کرونباخ $0/745$ محاسبه شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و اسپیرمن، تی تک نمونه‌ای و رگرسیون گام‌به‌گام استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد، بین تحصیلات گردشگران و احساس امنیت آن‌ها رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد؛ به طوری که هرچه سطح تحصیلات آن‌ها افزایش پیدا می‌کند احساس امنیت آن‌ها نیز افزایش پیدا می‌کند، اما سطح درآمدی آن‌ها با احساس امنیت آن‌ها رابطه مستقیم و معناداری نداشته است. نتایج آزمون T نشان می‌دهد که رضایت گردشگران از امکانات و خدمات منطقه مورد مطالعه (در سطح خطای $0/05$) وضعیت پایینی تر از حد مطلوب داشته‌اند. نتایج حاصل از رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد، شاخص امکانات پذیرایی با بتای $0/231$ بیشترین تأثیر، شاخص امکانات اقامتگاهی با ضریب بتای $0/191$ کمترین تأثیر را بر امنیت و آسایش گردشگران شهر گناوه گذاشته است. از این رو، برنامه‌ریزی در همه شاخص‌ها برای تأمین آسایش و امنیت گردشگران منطقه لازم است. در این زمینه، مسئولان و مدیران شهر ساحلی گناوه باید اقدامات لازم را در جهت بهبود گردشگری و کمک به توسعه منطقه مدنظر قرار دهند.

واژه‌های کلیدی: احساس امنیت و آسایش، سنجش، شهر ساحلی گناوه، گردشگران داخلی.

مقدمه

گردشگری یکی از فعالیت‌های مهمی است که در دهه‌های اخیر از جایگاه ویژه‌ای در توسعه اقتصادی برخی کشورها برخوردار بوده است (میرکتولی و مصدق، ۱۳۸۹: ۱۳۸). در سال‌های اخیر، گردشگری منبع درآمد سرشار در تجارت جهانی و عنصر مهمی در بهبود و تنظیم موازنه بازرگانی و تراز پرداخت‌های بسیاری از کشورها شده است (کاظمی، ۱۳۸۶: ۴). توجه به مقوله گردشگری زمانی مهم‌تر جلوه می‌کند که گردشگری بین‌المللی در سال ۲۰۱۵، ۴/۴ درصد رشد کرد و به مجموع ۱۱۸۴ میلیون نفر رسید. بعد از بحران ۲۰۱۰ در ششمین سال متوالی، تازه‌واردان بین‌المللی بالاتر از حد متوسط با مقدار ۴ درصد افزایش یافت. تقریباً در سال، بیش از ۵۰ میلیون گردشگر نسبت به سال ۲۰۱۴، به مقصدهای بین‌المللی سراسر جهان سفر کردند (Two, 2015). جهانگردی و گردشگری که بزرگترین تحرک و جابجایی انسان‌ها در زمان صلح اطلاق می‌شود، خود به صورت یک پدیده اجتماعی-فرهنگی است. ضرورت احساس امنیت اجتماعی و آرامش روانی در بین گردشگران موجب افزایش شمار گردشگران، موجب رونق یافتن کسب‌وکار و افزایش درآمد شرکت‌ها و مؤسساتی شود که در این عرصه فعالیت می‌کنند. «توسعه گردشگری به‌ویژه در کشورهای کمتر توسعه‌یافته، عامل مؤثری در مقابله با فقر است و موجب افزایش درآمد قشرهای مختلف، کاهش بیکاری و رونق اقتصادی و در نتیجه، بهبود کیفیت زندگی مردم و افزایش رفاه اجتماعی می‌شود (kazemi, 2008: 7). با ایجاد سفر، مسئله امنیت اهمیت خاصی را به خود خواهد گرفت؛ زیرا تا امنیت برقرار نباشد، سفری شکل نخواهد گرفت و سخن گفتن از گردشگری، بیهوده خواهد بود. امنیت گردشگری، به‌تازگی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مباحث در امنیت ملی در سرتاسر جهان امروز شناخته و در نظر گرفته می‌شود (بوکسیل، ۲۰۱۲: ۲۷-۲۸). در عرصه گردشگری، امنیت به معنای عام آن از اهمیت فراوانی برخوردار است؛ زیرا احراز امنیت در عرصه‌های مختلف، از جمله امنیت اقتصادی، سیاسی، قانونی اجتماعی، روانی و... بر میزان ورود گردشگران و تمایل آن‌ها به اقامت در کشور میزبان و نیز سفرهای مجدد تأثیرگذار است. امنیت، مفهوم کلی است که شامل وضعیت سلامت، آرامش و رفاه فرد و ثبات جامعه می‌شود و در حقیقت، محفوظ-ماندن از آسیب توسط دیگران است (هزارجریبی، ۱۳۹۰: ۱۲۸). کشور ایران دارای جاذبه‌های گردشگری تاریخی و طبیعی فراوان و منحصر به فردی است. یکی از مهم‌ترین مسائلی که در وجه بین‌المللی ایران تأثیر منفی داشته و جذب گردشگر را تحت تأثیر قرار داده است، تبلیغات منفی در زمینه عدم وجود امنیت برای گردشگران در این کشور است. این مسئله موجب شده، کشور ایران به‌عنوان یکی از مقاصد گردشگری با پتانسیل بسیار بالا، در مقایسه با سایر کشورهای جاذب گردشگر، وضعیت رضایت‌بخشی نداشته باشد. براساس بررسی‌های به عمل آمده، ثابت شده سیاست ایران در زمینه گردشگری در سطح جهانی ضعیف بوده و پدیده جهانی شدن، این ضعف را نمایان‌تر ساخته است (تولایی، ۲۰۰۶: ۷). شهر ساحلی گناوه، به دلیل ویژگی خاص از لحاظ طبیعی و جایگاه آن از نظر تجارت و بازرگانی (۱۴۵ کیلومتر مرز آبی) همواره مورد توجه گردشگران داخلی بوده است و هر ساله تعداد زیادی مسافر را از راه دور و نزدیک به خود جذب می‌کند، اما به دلیل تصرف بخشی از زمین‌های ساحلی توسط مالکان شخصی، از بین بردن ساحل طبیعی با احداث خیابان در نزدیکی آن و وجود کاربری‌های نامناسب در این حوزه، بروز فعالیت‌های غیررسمی و عدم کارایی لازم برای بخش ساحلی شهر گناوه به همراه داشته است که خود دلایلی بر ناکامی شهر گناوه در حوزه گردشگری و جذب توریست است. ضرورت پژوهش حاضر از آن روست که ساماندهی آن با توجه به اینکه سواحل دارای اهمیت ویژه‌ای در جذب گردشگر هستند و همچنین، سالانه جمعیت زیادی از گردشگر داخل کشور به گناوه سفر می‌کنند، از اهمیت زیادی برخوردار است که می‌توان زمینه مناسبی برای یک سفر بدون دغدغه و همراه با آسایش و امنیت برای گردشگران فراهم کرد. هدف از انجام این پژوهش، سنجش میزان احساس امنیت و آسایش گردشگران داخلی شهر ساحلی گناوه است

با توجه به موضوع مورد مطالعه و هدف پژوهش، محققان در صدد پاسخ کارشناسی به سؤالات ذیل هستند: وضعیت

احساس امنیت و آسایش گردشگران داخلی در شهر ساحلی گناوه چگونه است؟ مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر احساس امنیت و آسایش گردشگران داخلی شهر ساحلی گناوه کدام‌اند؟

در زمینه امنیت گردشگران تحقیقات زیادی انجام شده که در ذیل به برخی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

صلواتی و مولایی در مقاله‌ای «بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت گردشگران (مطالعه موردی: شهر سنج)» به این نتیجه رسیدند که از بین عوامل مؤثر بر امنیت عملکرد پلیس، عامل فرهنگی، عامل اقتصادی، و عملکرد رسانه‌ها، تأثیر معنی‌داری بر احساس امنیت در بین گردشگران داشته و در این میان عوامل اجتماعی و سیاسی، تأثیر معنی‌داری بر احساس امنیت نداشته‌اند (صلواتی و مولایی، ۱۳۹۴). اسماعیل‌زاده و همکاران در مقاله‌ای با عنوان «سنجش میزان احساس امنیت گردشگران در فضای کلان‌شهرها (مورد مطالعه: کلان‌شهر تبریز)» به این نتیجه رسیدند که میزان تحصیلات، سن، سواد، وضعیت تأهل، میزان درآمد، نقش نیروی انتظامی و رسانه‌ها به مقدار بسیار زیادی بر میزان احساس امنیت اجتماعی گردشگران شهری تأثیر داشته و در این میان، وضعیت کالبدی فیزیکی شهر تبریز کمترین تأثیر را از نظر گردشگران شهری داشته است (اسماعیل‌زاده و همکاران، ۱۳۹۴). خوش‌فر و همکاران، در مقاله‌ای با عنوان «بررسی احساس امنیت فردی و اجتماعی از دیدگاه گردشگران و عوامل مؤثر بر آن، مطالعه موردی: گردشگران منطقه گردشگری ناهارخوران و انگدرة شهر گرگان» به این نتیجه رسیدند وجود احساس امنیت اجتماعی در گردشگاه‌های مورد مطالعه، دارای کارکردهای مثبت برای گردشگران و توسعه گردشگری است (خوش‌فر و همکاران، ۱۳۹۲). شربتیان و طوافی در مقاله «تحلیل احساس امنیت گردشگران با تأکید بر برنامه‌ریزی شهری (مطالعه موردی زائران کلان‌شهر مشهد)» به این نتیجه رسیدند، احساس امنیت در بین گردشگران حریم رضوی دارای کارکردهای اثرگذاری بر توسعه گردشگری دینی در کلان‌شهر مشهد خواهد بود و همچنین، متغیر کیفیت خدمات شهری و سلامت معنوی بیشترین تأثیر را بر احساس امنیت گردشگران داشته‌اند (شربتیان و طوافی، ۱۳۹۴). آنیا و همکاران در پژوهشی با عنوان «بررسی نحوه اثرگذاری برنامه شهر ایمن به‌عنوان مبنای پایه‌ای در صنعت توریسم، مطالعه موردی شهر پورتراجیا»، پرداختند (آنیا و همکاران، ۲۰۱۲). محققان بر این باورند که بعد امنیت یکی از مسائل برجسته در بین توریست‌ها در حوزه توریسم شهری است. پاسخگویان بر این باورند که برنامه‌های پیشگیری از جرم در برنامه شهر ایمن، رویکردی مهم در جهت امنیت توریست‌ها است. فطری امیر و همکاران در مقاله «محیط گردشگری پایدار: احساس زنان مسافران بین‌المللی در ایمنی و امنیت در کوالالامپور» به این نتیجه رسیدند ۹۹ درصد از پاسخ‌دهندگان دریافته‌اند که راه رفتن در اطراف کوالالامپور (KL) در روز بسیار امن است. این احساس در طول شب تا ۱۵ درصد کاهش یافته است. احساس ناامنی درک شده توسط پاسخ‌دهندگان ترافیک جاده بوده است (فطری امیر و همکاران، ۲۰۱۴).

در جمع‌بندی از ادبیات و پیشینه تحقیق، می‌توان گفت که امنیت می‌تواند یکی از مؤلفه‌های مهم جذب گردشگر برای ارتقا و توسعه این صنعت باشد که تأثیر شگرفی بر گردشگری و اتخاذ تصمیم از جانب گردشگران برای سیروسفر و بازدید از مکان‌های تاریخی و طبیعی به همراه دارد. جهانگردان و گردشگران، خواهان سفری بدون خطر و دغدغه‌اند و محافظه‌کاری و احتیاط آنان موجب می‌شود آسایش، آرامش، اعتماد و امنیت بیشتری را طلب کنند (صمدیان و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۹).

مبانی نظری

امنیت و احساس امنیت

امنیت از ریشه امن است که در مقابل بیم و هراس و ناامنی استفاده می‌شود و یکی از نیازهای فطری بشر است که با جوهر

هستی انسان پیوند ناگسستنی دارد. از این رو، واژه امنیت از قدمتی به دیرینگی تاریخ بشر برخوردار است و حتی از جهتی واژه امنیت بر مفهوم اجتماع و جامعه مقدم است (سلیمی سبحان، ۱۳۹۳: ۱۰۴). و لفرز یکی از صاحب نظران معروف، در تعریف امنیت می گوید: «امنیت را می توان به وسیله نبود ناامنی تعریف کرد، بدین معنی که هر جا ناامنی نیست، امنیت وجود دارد. وجود جنگ، خشونت، زدو خورد، منازعات فردی و بی ثباتی داخلی، برخی علائم ناامنی هستند؛ بنابراین، نبود آن ها مساوی با امنیت است. همچنین، امنیت را به معنای فراغت تهدید و تعرض به حقوق و آزادی های مشروع و قانونی شهروندی آورده اند» (رسولی و صالحی، ۱۳۹۰: ۱۷۰). طبق نظریه مازلو، نیاز به امنیت قبل از نیازهای سطح بالاتر در افراد ایجاد انگیزه خواهد کرد و باید سطح قابل قبولی از نیاز به امنیت و سلامتی در فرد ارضا شده باشد تا سایر نیازهای دیگر در افراد ایجاد انگیزه کند (ابراهیم پور و روشندل، ۱۳۹۰: ۹). امنیت از نیازها و انگیزه های اساسی انسان به شمار می رود؛ به طوری که با زوال آن آرامش خاطر انسان از بین می رود و تشویش، اضطراب و ناآرامی جای آن را می گیرد. مرتفع شدن بسیاری از نیازهای آدمی در گرو امنیت است. امنیت مقوله ای اساسی در هر نظام اجتماعی است و جوامع، اولویت اول خود را به برقراری امنیت در جامعه اختصاص می دهند. امنیت پدیده ای چندبعدی است و مطالعه و میزان آن در یک جامعه از جهات مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی امکان پذیر است (محمدی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۴۵). در مجموع، امنیت به معنی وجود اطمینان از سلامت جان و مال و ناموس امری است که واقعیت یا تحقق یافتن آن مستلزم اقدامات و برنامه ریزی های ویژه است (زیاری، ۱۳۹۰: ۲). احساس امنیت پدیده روانشناختی - اجتماعی است که دارای ابعاد گوناگون است. این احساس ناشی از تجربه های مستقیم و غیرمستقیم افراد از شرایط و اوضاع محیط پیرامونی است و افراد مختلف به صورت های گوناگون آن را تجربه می کنند. به لحاظ روش شناسی، احساس امنیت سازه چندبعدی است که در ارتباط با شرایط اجتماعی و افراد مختلف به گونه های متفاوت ظهور یافته و به اشکال مختلف نیز قابل سنجش و اندازه گیری است (تاجران، ۱۳۸۸: ۵۶۴). احساس امنیت اجتماعی، نوعی ذهنیت و جهت گیری روانی مثبت (رضایت بخش، قانع کننده و آرام بخش)، شهروندان نسبت به عدم تأثیر گذاری حضور و بروز رویدادها و وقایع ضد امنیتی تهدیدات (در شرایط فعلی و آتی)، در حوزه های امنیت اجتماعی، ثبات سیاسی، انسجام هویتی، یکپارچگی و امنیت سرزمین است (حاجبانی، ۱۳۸۴: ۲۸). احساس امنیت به احساس رهایی انسان از اضطراب، بیم و خطر اطلاق می شود. در واقع، زمانی که فرد احساس کند در جامعه و تعاملات اجتماعی، جان، مال یا سلامتی وی را خطری مورد تهدید و تعرض قرار نمی دهد، می توان گفت فرد دارای احساس امنیت است. این احساس امنیت از طریق اعتماد به ارگان های تأمین کننده امنیت، دولت، مدرسه، نظام اقتصادی، خانواده، شبکه دوستان و... تأمین می شود. درجه اعتماددوری فرد به دیگران، مشخصه مناسبی برای تعیین درجه احساس امنیت وی تلقی می شود (صدیقی سروستانی و نیمروزی، ۱۳۸۹: ۱۹۶)؛ بنابراین، احساس امنیت گردشگران امری ضروری در حوزه جهانگردی به نظر می رسد. احساس امنیت گردشگران در زمان سفر در تعامل با محیط اجتماعی خود (جامعه میزبان) حاصل می شود. با توجه به این ضرورت «احساس امنیت در سطح خرد که اشاره به روابط بین افراد در حوزه های مختلف می کند و نیز تجربه های مستقیم و غیرمستقیم روزانه افراد را از آسیب های اجتماعی و فرهنگی به همراه دارد، احساس امنیت گردشگری را می توان ضروری در نظر گرفت» (بیات، ۱۳۸۸: ۱۶). براساس مباحث نظری گفته شده، احساس امنیت به شرح زیر تعریف می شود: «احساس امنیت اجتماعی، حالت فراغت همگانی از تهدیدی است که رفتار غیرقانونی یک فرد، یک سازمان یا دولت ممکن است در تمامی یا در بخشی از جامعه پدید آورد (گلی، ۱۳۹۰: ۷).

احساس آسایش

احساس آسایش، نوعی وضعیت احساسی است که با شماری از متغیرهای درونی و بیرونی در ارتباط است و از سلامتی تا احساس رضایت از زندگی را دربرمی گیرد (قدرتی و همکاران، ۱۳۹۱: ۳). آسایش محیطی از مؤلفه های مهم و اساسی محیط های انسان ساخت محسوب می شوند؛ زیرا «برای سکونت و زندگی، شهر خانه ای بزرگ است و همان گونه که خانه

باید از صفات و مزایایی برخوردار باشد تا سکونت و زندگی را مطلوب و آسایش بخش سازد، شهر نیز باید دارای کیفیاتی و ویژگی‌هایی برای تأمین آسایش، راحتی و امنیت باشد. همچنین، شهر مانند خانه باید محیطی گرم، صمیمی و دلپذیر باشد تا امکان زندگی مطلوب را فراهم سازد» (صالحی، ۱۳۸۶: ۸۴). هدف اصلی مدیران حوزه‌های گردشگری، مدیریت شهری و نیروی انتظامی این است که گردشگران و زائران به آرامش و گذران ایامی خوش همراه با تفریح و احساس خاطر مطبوع دوران سفر خود را در این شهر سپری کنند. باید بدانیم که موانع زیادی هم برای تأمین نیازهای فردی و اجتماعی جهانگردان و مسافران توریستی وجود دارد که این موانع به کاهش شدید احساس امنیت و این پدیده به نوبه خود به گسترش روحیه ناراضی، عدم امنیت و آرامش و آسایش شهروندان (میزبان و میهمان) می‌انجامد. «این پدیده به نوبه خود به گسترش روحیه ناراضی، عدم امنیت، احساس تنهایی، غم، ترس، تنش اجتماعی، جدایی از طبیعت و بی‌اعتمادی و آسیب‌های اجتماعی دامن زده است و رفتارهای آزاردهنده بعضی افراد اغلب همه کسانی را که از این فضاها استفاده کرده یا تمایل با استفاده از آن را دارند، تحت تأثیر قرار می‌دهد. ممکن است گردشگران از رفتن و استفاده از این مکان‌ها صرف نظر کنند؛ زیرا می‌ترسند که مورد آزار قرار گیرند» (خوش‌فر و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۸۳).

امنیت گردشگری و رضایتمندی گردشگران

معادله (امنیت-گردشگری)، معادله‌ای دوسویه است و در یک پیوستار دوقطبی می‌توان نتیجه گرفت که یک کشور امن، صنعت گردشگری فعال و درخشانی خواهد داشت و یک کشور با سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری می‌تواند موجب حذف برخی از مهم‌ترین انگیزش‌های مجرمانه باشد و بدین ترتیب به تضمین نسبی امنیت، منجر می‌شود (امینیان و فرجی، ۱۳۹۱: ۳۱).

امنیت و صنعت گردشگری در تعاملی دوجانبه هم می‌توانند تأثیر افزایشی و هم تأثیر کاهشی بر هم داشته باشند. بدین معنا، که افزایش (یا کاهش) امنیت موجب رونق (یا رکود) صنعت گردشگری و بالعکس خواهد شد؛ بنابراین، اگر خواهان توسعه صنعت گردشگری هستیم، باید به مقوله امنیت توجه ویژه‌ای داشته باشیم. امنیت در حوزه توریسم به دو بخش مهم تقسیم می‌شود، یکی امنیت گردشگران و دیگری سرمایه و سیاست‌گذاران (بیگی و میرزاخانی، ۱۳۸۸: ۳۴۹). آسایش، راحتی و امنیت از مسائل و عواملی است که می‌تواند انسان را به سوی گردشگری فراخواند. توسعه گردشگری در یک کشور، نشانگر ثبات امنیت ملی است و یکی از علل رونق گردشگری در کشور توجه دولت به تأمین امنیت گردشگری است (لطفی‌فر و یغفوری، ۱۳۹۱: ۲). اصولاً تا امنیت برقرار نباشد، سفری شکل نخواهد گرفت و سخن گفتن از گردشگری بیهوده خواهد بود. در واقع، هرگاه در سطح جامعه جهانی بستر مناسب امنیت فراهم باشد، افراد سفر می‌کنند و این امر مبین آن است که فعالیت‌های مربوط به گردشگری رونق می‌یابد؛ زیرا اگر گردشگری نسبت به مقصدی احساس ناامنی داشته باشد هرگز به آنجا سفر نمی‌کنند. امنیت و گردشگری پارامترهای یک معادله هستند که نسبتی مستقیم با هم دارند. به عبارت دیگر، همان‌طور که یکی از عوامل مهم توسعه گردشگری وجود امنیت است، رونق گردشگری در یک منطقه و تردد گردشگران در یک مقصد نیز موجب به وجود آمدن امنیت می‌شود. البته نباید فراموش کرد که این قضیه همیشه صادق نیست؛ چراکه در برخی مواقع وجود پدیده گردشگری و رفت‌وآمد گردشگران موجب ناامنی شده است (شاهپوندی و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۴۴). براساس اعلام سازمان‌های بین‌المللی، اگر یک جهانگرد خاطره بدی از یک کشور داشته باشد، این موضوع را به ۷۰ الی ۸۰ نفر انتقال خواهد داد، این درحالی است که اگر فرد مذکور با برخورد مناسبی روبه‌رو شود آن را تنها به ۱۰ نفر خواهد گفت. از این رو، تأثیر برخوردهای غلط و نامناسب با گردشگران خارجی بسیار نامطلوب و مخرب است (صلولتی و مولائی، ۱۳۹۴: ۱۰۳).

ابعاد و شاخص‌هایی که بر امنیت گردشگری تأثیر می‌گذارد، تحلیل و ارزیابی شدند و این ابعاد به صورت زیر معرفی شدند:

امکانات اقامتی

فراهم کردن امکانات اقامتی که صنعت هتلداری را به وجود می آورد، شامل تسهیلاتی است که یکی از بخش‌های پویای گردشگری را تشکیل می‌دهد. از آنجاکه این‌گونه تسهیلات، عامل مؤثری برای تقویت گردشگری محسوب می‌شود، اهمیت دادن به آن‌ها باید مورد توجه قرار گیرد (تقوایی و اکبری، ۱۳۸۸: ۲۱۸).

امکانات پذیرایی

با توجه به اینکه هر شهر تاریخی و گردشگری پذیر نیاز به تأسیسات اقامتی مجهز دارد، یکی از نیازهای ثانویه بخش گردشگری، هتل‌ها و مراکز پذیرایی به‌شمار می‌آید؛ اگرچه همه گردشگران از هتل استفاده نمی‌کنند، اما به دلیل تنوع سلیقه و توان گردشگران، شهر به انواع هتل‌ها و مراکز پذیرایی برحسب درجات مختلف نیازمند است. گردشگرانی که از هتل استفاده می‌کنند، بیشترین تأثیر اقتصادی را در صنعت گردشگری دارند (وارثی و همکاران، ۱۳۸۹: ۹۷).

امکانات زیربنایی

صنعت گردشگری رابطه‌ای حیاتی با حمل‌ونقل دارد؛ زیرا دسترسی راحت و با کیفیت بالا به امکانات زیر بنایی از جمله پارکینگ برای گردشگران یکی از مهم‌ترین لازمه‌های توسعه گردشگری یک منطقه است. در مقیاس کلان، توسعه زیرساخت‌های مناسب شهری و مدیریت مدبرانه شهر به منظور پاسخگویی به نیازهای گردشگران، ضرورت فراوان دارد.

نیروی انتظامی

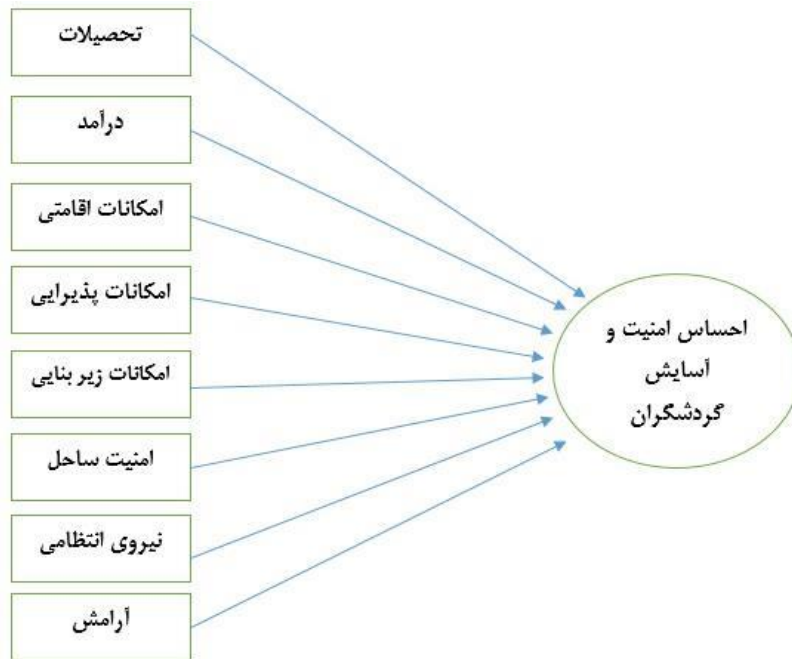
پلیس به‌عنوان بخش مهمی از نظام سیاسی یک کشور، وظیفه خطیر تأمین امنیت داخلی را برعهده دارد. از آنجاکه نیروی انتظامی، شامل قوه‌هایی است که حفظ و نظم و آرامش ممکت به عهده آن‌ها است، می‌توان بیان کرد که نقش اول ایجاد و حفظ نظم و آرامش در کشور به‌ویژه شهروندان، برعهده نیروی انتظامی و پلیس است (آیین مقدم و همکاران، ۱۳۹۲: ۵).

آرامش

شرط ضروری برای تداوم سفر و گردشگری، برخورداری از آرامش در محیط‌های گردشگری است. گردشگران، سفر را برای رسیدن به آرامش انجام می‌دهند و مناطقی را برای گردش و سفر انتخاب می‌کنند که از آسایش و آرامش برخوردار باشد. تا زمانی که زمینه لازم برای آرامش کافی گردشگران فراهم نباشد، گردشگری رشد نمی‌یابد.

امنیت

امنیت مفهومی کلی است که شامل وضعیت سلامت و آرامش و رفاه فرد و ثبات جامعه می‌شود؛ بنابراین، مدل تحلیلی پژوهش به‌صورت زیر بیان شده است (شکل ۱).

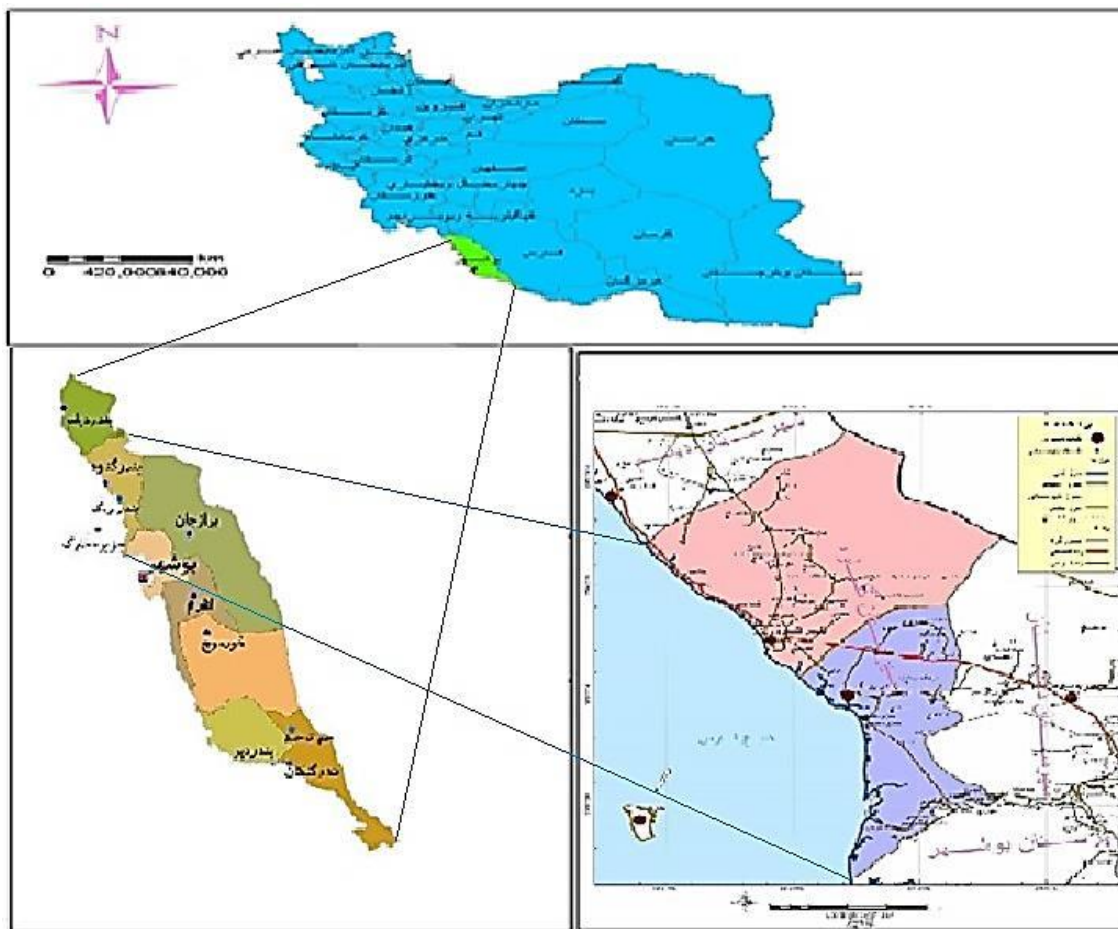

شکل شماره ۱: مدل تحلیلی پژوهش

منبع: یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۵

محدوده مورد مطالعه

شهر بندری گناوه در طول جغرافیایی ۵۰ درجه و ۳۱ دقیقه شرقی و عرض جغرافیایی ۲۹ درجه و ۳۴ دقیقه شمالی قرار دارد. شهرستان گناوه مشتمل بر دو شهر بندر گناوه (مرکز شهرستان) و بندر ریگ، ۲ بخش، ۲ دهستان و ۵۱ آبادی است. بندر گناوه مرکز شهرستان گناوه در ۱۶۰ کیلومتری شمال غربی بوشهر و در کرانه خلیج فارس واقع است (طرح تفصیلی گناوه، ۱۳۹۰: ۱۱) (شکل ۲). خط ساحلی گناوه یکی از قدیمی‌ترین مراکز سکونت در جنوب کشور است. این نوار ساحلی، توان بالقوه زیادی به لحاظ جاذبه‌های طبیعی دارد. وضعیت اقتصادی شهر گناوه موجب جذب گردشگران زیادی از شهرهای همجوار شده است که خود دلیلی بر تبدیل گناوه به یک شهر توریستی است. ساحل بکر آن به سبب دید زیبایی که دارد، از طرفی می‌تواند به عنوان نماد و معرف فرهنگی شهر مطرح شود و از طرفی، بستری برای تحقق فرصت‌های گردشگری باشد. زیارتگاه بی‌مره (محلۀ امامزاده گناوه)، امامزاده سلیمان بن علی گناوه، برج خان گناوه، تل گوری و شاه صدرالدین، غار تودیو (در نزدیکی روستای قائد حیدر)، پناهگاه صخره‌ای مال قائد (در ۱۰ کیلومتری شمال غربی بندر گناوه)، پارک گردشگری ساحلی و جزیره جنوبی میرمهنا نزدیک بندر ریگ از جمله دیدنی‌های بندر گناوه به حساب می‌آیند.

شکل شماره ۲: نقشه موقعیت منطقه مورد مطالعه

منبع: فرمانداری بوشهر

روش پژوهش

روش‌شناسی پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی، بر مبنای شیوه پیمایشی است که در این مسیر از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. روایی پرسشنامه محقق‌ساخته، توسط متخصصان حوزه تخصصی و خبرگان تأیید شده و پایایی آن نیز به وسیله آلفای کرونباخ صورت گرفته که میزان اعتبار آن $0/745$ محاسبه شد. جامعه آماری منطقه مورد مطالعه، شامل گردشگران داخلی که در تابستان ۱۳۹۵ به شهرستان گناوه سفر کردند و به مدت یک هفته در این شهر اقامت داشتند که محققان طی این مدت توانستند، در مجموع ۲۲۸ پرسش‌نامه جمع‌آوری کنند. تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از بسته نرم‌افزاری SPSS و با استفاده از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون، T تک نمونه‌ای و تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام صورت گرفته است.

جدول شماره ۱: ابعاد و شاخص‌های احساس امنیت و آسایش گردشگران داخلی شهر ساحلی گناوه

ابعاد	شاخص
تحصیلات	میزان تحصیلات
درآمد	میزان درآمد ماهیانه
امکانات اقامتی	رضایت از امکانات اقامگاهی مانند کمپینگ، مسافرخانه یا هتل
امکانات پذیرایی	رضایت از امکانات پذیرایی گناوه مانند رستوران، سوپرمارکت، پیتزا و ساندویچ‌فروشی‌ها

امکانات زیر بنایی	رضایت از امکانات زیربنایی گناوه مانند پارکینگ
امنیت ساحل	رضایت از امنیت سواحل بندر
نیروی انتظامی	رضایت از عملکرد نیروی انتظامی برای برقراری امنیت
آرامش	احساس آرامش در مدت اقامت

منبع: نگارندگان

بحث و یافته‌ها

الف) نتایج توصیفی

وضعیت جنسیت گردشگران

جدول شماره ۲: فراوانی جنسیت پاسخگویان

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
مرد	۱۶۱	۷۰/۶
زن	۶۷	۲۹/۴

منبع: نگارندگان

براساس جدول شماره ۲، از مجموع ۲۲۸ نفر پاسخگو، ۷۰/۶ درصد پاسخگویان را مرد و ۲۹/۴ درصد آن‌ها را زن شامل می‌شود. بر این اساس، بیشتر درصد پاسخگویان مرد هستند.

وضعیت تحصیلات گردشگران

جدول شماره ۳: فراوانی تحصیلات پاسخگویان

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
ابتدایی	۲۸	۱۲/۳
راهنمایی	۳۹	۱۷/۱
دیپلم	۷۱	۳۱/۱
لیسانس	۷۴	۳۲/۵
فوق لیسانس و بالاتر	۱۶	۷/۰
جمع	۲۲۸	۱۰۰

منبع: نگارندگان

براساس جدول شماره ۳، از مجموع پاسخگویان ۱۲/۳ درصد آن‌ها دارای تحصیلات ابتدایی، ۱۷/۱ درصد آن‌ها راهنمایی، ۳۱/۱ درصد دیپلم، ۳۲/۵ درصد لیسانس، ۷ درصد آن‌ها دارای تحصیلات فوق لیسانس و بالاتر هستند. بیشترین درصد پاسخگویان دارای تحصیلات لیسانس هستند.

وضعیت درآمد گردشگران

مطابق جدول شماره ۴، ۱۲/۷ درصد پاسخگویان درآمد کمتر از ۸۰۰ هزار تومان، ۳۷/۷ درصد بین ۸۰۰ هزار تا یک میلیون، ۳۳/۸ درصد یک میلیون تا یک میلیون و پانصد هزار، ۹/۲ درصد یک و میلیون پانصد تا دو میلیون، ۶/۶ درصد درآمد دو میلیون به بالا داشته‌اند. بیشتر پاسخگویان درآمد بین ۸۰۰ تا یک میلیون و سپس، یک میلیون تا یک میلیون و پانصد هزار داشته‌اند.

جدول شماره ۴: فراوانی درآمد پاسخگویان

درآمد	فراوانی	درصد فراوانی
کمتر از ۸۰۰ هزار	۲۹	۱۲/۷
۸۰۰ تا یک میلیون	۸۶	۳۷/۷
یک میلیون تا یک میلیون و پانصد هزار	۷۷	۳۳/۸
یک و یک میلیون پانصد تا دو میلیون	۲۱	۹/۲
بیشتر از دو میلیون	۷۵	۶/۶

منبع: نگارندگان

ب) نتایج استنباطی**تحلیل همبستگی بین تحصیلات و امنیت گردشگران گناوه**

در تحلیل رابطه‌ای از روش «همبستگی پیرسون و اسپیرمن» استفاده شد. از این‌رو، هدف تعیین رابطه معنادار بین امنیت گردشگری و میزان سواد است. نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون و اسپیرمن نشان می‌دهد (جدول شماره ۵) که بین امنیت گردشگری با میزان سواد رابطه معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$) و همبستگی پیرسون و اسپیرمن به ترتیب برابر با $0/254$ و $0/260$ است. این رابطه مثبت متوسط است، یعنی هرچه میزان تحصیلات در بین افراد بیشتر باشد، بر میزان امنیت گردشگران نیز افزوده می‌شود.

جدول شماره ۵: بررسی رابطه بین دو متغیر میزان تحصیلات و امنیت گردشگران

متغیر	امنیت گردشگری					
	همبستگی					
تحصیلات	پیرسون			اسپیرمن		
	همبستگی (r)	P	تعداد	همبستگی (r)	P	تعداد
دارد	۲۵۴/۰	۰۰۰/۰	۲۲۱	۲۶۰/۰	۰۰۰/۰	۲۲۱

منبع: نگارندگان

تحلیل همبستگی بین درآمد و امنیت گردشگران گناوه

نتایج حاصل از آزمون همبستگی پیرسون و اسپیرمن نشان می‌دهد که بین شاخص درآمد و ایجاد امنیت برای گردشگران رابطه معنی‌داری وجود ندارد ($P > 0/05$) و همبستگی پیرسون و اسپیرمن به ترتیب برابر با $0/019$ و $0/031$ است. یعنی میزان درآمد در بین گردشگران نتوانسته بر افزایش امنیت آن‌ها مؤثر باشد.

جدول شماره ۶: بررسی رابطه بین دو متغیر درآمد و امنیت گردشگران

متغیر	امنیت گردشگری					
	همبستگی					
درآمد	پیرسون			اسپیرمن		
	همبستگی (r)	P	تعداد	همبستگی (r)	P	تعداد
ندارد	۰/۰۱۹	۰/۷۷۵	۲۲۸	۰/۰۳۱	۰/۶۴۵	۲۲۸

منبع: نگارندگان

در ادامه با استفاده از آزمون تی تک نمونه‌ای، رضایت گردشگران را از خدمات گردشگری منطقه که متضمن امنیت آن‌ها بوده است، ارزیابی و سنجش کرده‌ایم. از آنجایی که برای پاسخ‌گویی به سؤالات از طیف لیکرت استفاده شده است؛ بنابراین، حد

متوسط آن عدد ۳ است. در صورتی میانگین از ۳ بالاتر باشد، نشان دهنده تأثیر بیشتر است و در صورتی که پایین تر از میانگین باشد، نشان دهنده رضایت پایین آن‌ها از خدمات گردشگری منطقه است. محققان در این مقاله، رضایت گردشگران را از وضعیت گردشگری منطقه براساس مؤلفه‌ها و شاخص‌های اساسی ارزیابی کرده‌اند که در ذیل به آن‌ها اشاره می‌شود:

بررسی رضایت گردشگران در هریک از مؤلفه‌های خدماتی با استفاده از ۳ گویه بررسی شده است. نتایج آزمون T نشان می‌دهد که همه گویه‌های مورد مطالعه (در سطح خطای ۰/۰۵) وضعیت پایینی‌تر از حد مطلوب داشته‌اند (مقایسه میانگین هریک از مؤلفه‌ها با حد مبنای ۳). به عبارتی دیگر، رضایت گردشگران از وضعیت خدمات و امکانات گناوه مطلوب نبوده است.

جدول شماره ۷: بررسی میزان رضایت گردشگران از خدمات و امکانات منطقه گناوه

Test Value = 3								
میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	حد بالا	اختلاف از میانگین	سطح معناداری (Sig)	مقدار آماری t	تفاوت معیار	میانگین	گویه‌های رضایت گردشگران از خدمات گردشگری
-۱/۰۶	-۱/۰۶	-۱/۰۶	-۱/۹۷۸	/۰۰۰	-۲۴/۴۴۰	/۶۰۴	۲/۰۲	رضایت از امکانات اقامتگاهی مانند کمپینگ، مسافرخانه یا هتل
-۱/۲۹	-۱/۲۹	-۱/۲۹	-۱/۱۸۹	/۰۰۰	-۲۴/۵۰۶	/۷۳۱	۱/۸۱	رضایت از امکانات پذیرایی گناوه مانند رستوران، سوپرمارکت، پیتزا و...
-۱/۸۶	-۱/۸۶	-۱/۸۶	-۱/۷۶۸	/۰۰۰	-۱۶/۹۰۶	/۶۸۶	۲/۲۳	رضایت از امکانات زیربنایی گناوه مانند پارکینگ
-۱/۸۸	-۱/۸۸	-۱/۸۸	-۱/۷۸۹	/۰۰۰	-۱۷/۲۹۱	/۶۸۹	۲/۲۱	امنیت سواحل بندر
-۱/۸۰	-۱/۸۰	-۱/۸۰	-۱/۷۰۹	/۰۰۰	-۱۵/۵۴۴	/۶۸۷	۲/۲۹	رضایت از عملکرد نیروی انتظامی برای برقراری امنیت
-۱/۹۲	-۱/۹۲	-۱/۹۲	-۱/۸۲۵	/۰۰۰	-۱۷/۳۴۴	/۷۱۸	۲/۱۸	احساس آرامش در مدت اقامت

منبع: نگارندگان

همان‌طور که گفته شد، براساس آزمون تی تک نمونه‌ای همه عوامل مؤثر در ایجاد امنیت برای گردشگران در سطح نامطلوبی قرار دارند. در ادامه تلاش می‌شود که از میان این عوامل مؤثرترین عامل که بر ایجاد تنگنا و ناامنی برای گردشگران منطقه گناوه منجر شده است، شناسایی شود. رگرسیون چندگانه می‌تواند به سنجش عوامل مؤثر بر امنیت گردشگری منطقه گناوه و ایجاد مدل علی که بر هم‌کنش بین شاخص‌ها و معرف‌ها را نشان دهد، به کار گرفته می‌شود. یکی از اهداف این پژوهش، ایجاد مدل علی بین عوامل بر امنیت گردشگری، منطقه گناوه است. پرسش اصلی برای ایجاد این مدل آن است که کدام شاخص منطقه، بیشترین تأثیر را بر گردشگری در این منطقه گذاشته است.

اولین متغیر وارد شده در مدل، شاخص احساس امنیت در مدت اقامت است که دارای ضریب همبستگی ۰/۸۷۲ است. در مرحله دوم، شاخص امکانات زیربنایی وارد مدل شد که مقدار R به ۰/۹۴۱ و مقدار R² به‌طور مشترک با متغیر قبلی به ۰/۸۸۵ افزایش یافت. در مرحله سوم امکانات پذیرایی وارد معادله می‌شود. مقدار R به ۰/۹۷۱ و مقدار R² به ۰/۹۴۲ افزایش یافت. در گام چهارم با ورود متغیر امکانات اقامتگاهی مقدار R به ۰/۹۸۱ و مقدار R² به ۰/۹۶۳ افزایش یافته است. در گام پنجم با ورود متغیر عملکرد نیروی انتظامی، مقدار R به ۰/۹۹۳ و مقدار R² به ۰/۹۸۶ افزایش یافته است. در گام ششم با ورود متغیر امنیت سواحل بندر، مقدار R به ۱ و همچنین، مقدار R² به ۱ افزایش یافت، یعنی این ۶ متغیر

۱۰۰ درصد از واریانس مربوط به متغیر وابسته را تبیین می‌کنند.

در مورد اهمیت و نقش متغیرهای مستقل در پیشگویی در معادله رگرسیون، باید از مقادیر بتا (Beta) استفاده کرد. از آنجا که مقادیر بتا، استاندارد شده هستند؛ بنابراین، از طریق آن می‌توان در مورد اهمیت نسبی متغیرها قضاوت کرد. بزرگ بودن مقدار بتا، نشان‌دهنده اهمیت نسبی و نقش آن در پیشگویی متغیر وابسته است. در اینجا می‌توان قضاوت کرد که متغیر امکانات پذیرایی با بتای ۰/۲۳۱ بیشترین تأثیر را بر گردشگری گناوه و رضایت دارد. متغیر امکانات اقامتگاهی با ضریب بتای ۰/۱۹۱ کمترین تأثیر را بر امنیت گردشگران محدوده مورد مطالعه گذاشته است.

جدول شماره ۸: ضرایب رگرسیون گام به گام برای سنجش تأثیر متغیرهای مستقل امنیت گردشگران، شهر گناوه

مراحل	متغیر وارد شده به مدل در هر مرحله	مؤلفه‌ها (امکانات اقامتی، امکانات پذیرایی، امکانات زیر بنایی، امنیت ساحل، نیروی انتظامی، آرامش)		
		ضریب همبستگی (R)	ضریب تعیین (R ²)	ضریب تعیین تعدیل شده
گام اول	احساس آرامش در مدت اقامت	۰/۸۷۲	۰/۷۶۰	۰/۷۵۹
گام دوم	امکانات زیربنایی	۰/۹۴۱	۰/۸۸۵	۰/۸۸۴
گام سوم	امکانات پذیرایی	۰/۹۷۱	۰/۹۴۲	۰/۹۴۱
گام چهارم	امکانات اقامت گاهی	۰/۹۸۱	۰/۹۶۳	۰/۹۶۲
گام پنجم	عملکرد نیروی انتظامی جهت برقراری امنیت	۰/۹۹۳	۰/۹۸۶	۰/۹۸۶
گام ششم	امنیت سواحل بندر	۱	۱	۱

منبع: نگارندگان

جدول شماره ۹: ضرایب رگرسیون گام به گام برای سنجش تأثیرگذاری شاخص‌های مورد مطالعه بر امنیت گردشگران منطقه گناوه

مدل	ضرایب رگرسیونی (B)	ضرایب رگرسیونی استاندارد (β)	خطای استاندارد	مقدار T	سطح معنی داری
متغیر وابسته	۱۷E-۶,۵۰۵		۰/۰۰۰	.	.
احساس آرامش در مدت اقامت	۰/۱۶۷	۰/۲۲۵	۰/۰۰۰	.	.
امکانات زیربنایی گناوه	۰/۱۶۷	۰/۲۱۷	۰/۰۰۰	.	.
امکانات پذیرایی گناوه	۰/۱۶۷	۰/۲۳۱	۰/۰۰۰	.	.
امکانات اقامتگاهی	۰/۱۶۷	۰/۱۹۱	۰/۰۰۰	.	.
عملکرد نیروی انتظامی	۰/۱۶۷	۰/۲۱۸	۰/۰۰۰	.	.
امنیت سواحل بندر	۰/۱۶۷	۰/۲۱۸	۰/۰۰۰	.	.

منبع: نگارندگان

نتیجه‌گیری

جهانگردی و گردشگری که بزرگترین تحرک و جابجایی انسان‌ها در زمان صلح اطلاق می‌شود، خود به صورت یک پدیده اجتماعی-فرهنگی است. ضرورت احساس امنیت اجتماعی و آرامش روانی در بین گردشگران، موجب افزایش شمار گردشگران، موجب رونق یافتن کسب و کار و افزایش درآمد شرکت‌ها و مؤسساتی شود که در این عرصه فعالیت می‌کنند. خط ساحلی گناوه، یکی از قدیمی‌ترین مراکز سکونت در جنوب کشور است. خط ساحلی گناوه در استان بوشهر با داشتن جذابیت‌های فراوان گردشگری، زمینه فروانی را برای حضور گردشگران از اقصی نقاط کشور به این شهر ساحلی را فراهم

کرده است. گناوه، در سال‌های اخیر به سبب داشتن ساحل زیبا، بازار کالاهای تجاری، مناظر طبیعی مقصد گردشگران بوده است، اما برخلاف درونمایه غنی آن اکنون بدون کارایی لازم برای شهروندان و گردشگران است. آگاهی بر طراحی در نوارهای ساحلی، توجه به نیازهای گردشگران در چنین فضایی بسیار مهم است.

هدف پژوهش حاضر، سنجش میزان احساس گردشگران داخلی شهر ساحلی گناوه است. مطابق مطالعات، تحلیل و محاسبات آماری انجام‌یافته از آزمون همبستگی پیرسون و اسپیرمن نشان می‌دهد که بین امنیت گردشگری با میزان سواد رابطه معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/05$) و همبستگی پیرسون و اسپیرمن به ترتیب برابر با $0/254$ و $0/260$ است. این رابطه مثبت متوسط است. یعنی هرچه میزان تحصیلات در بین افراد بیشتر باشد، بر میزان امنیت گردشگران نیز افزوده می‌شود. همچنین، بین شاخص درآمد و ایجاد امنیت برای گردشگران رابطه معنی‌داری وجود ندارد ($P > 0/05$) و همبستگی پیرسون و اسپیرمن به ترتیب برابر با $0/019$ و $0/031$ است. یعنی میزان درآمد در بین گردشگران نتوانسته بر افزایش امنیت آن‌ها مؤثر باشد.

مقدار میانگین رضایت با آزمون تی تک نمونه‌ای برای شاخص امکانات اقامتگاهی ($2/02$)، امکانات پذیرایی ($1/81$)، امکانات زیربنایی ($2/23$)، عملکرد نیروی انتظامی ($2/25$)، احساس آرامش در مدت اقامت ($2/18$) و امنیت سواحل ($2/21$) است. از آنجایی که سطح رضایت از هر کدام از شاخص‌های خدماتی و امکانات گردشگری گناوه از نظر گردشگران پایین‌تر از حد مبنای ۳ قرار دارد، می‌توان نتیجه گرفت خدمات و امکانات گردشگری منطقه مورد نظر، در وضعیت نامطلوبی قرار دارد و نتوانسته امنیت و آسایش گردشگران را تأمین کند.

در انتها با استفاده از آزمون رگرسیون گام‌به‌گام می‌توان قضاوت کرد که شاخص امکانات پذیرایی با بتای $0/231$ بیشترین تأثیر را بر گردشگری گناوه و رضایت دارد. شاخص امکانات اقامتگاهی با ضریب بتای $0/191$ کمترین تأثیر را بر امنیت و آسایش گردشگران محدوداً مورد مطالعه گذاشته است.

نتایج به‌دست‌آمده پژوهش با نتایج پژوهش رمضان‌زاده لسبویی و همکاران (1394) که گردشگری تأثیر منفی بر امنیت گذاشته و موجب کاهش احساس امنیت گردشگران شده است، همخوانی دارد. همچنین، با نتایج پژوهش اسماعیل‌زاده و همکاران (1394) که میزان تحصیلات، سن، سواد، وضعیت تأهل، میزان درآمد، نقش نیروی انتظامی و رسانه‌ها به مقدار بسیار زیادی بر میزان احساس امنیت اجتماعی گردشگران شهری تأثیر داشته و در مجموع، درصد بالایی از گردشگران شهر مورد نظر را دارای امنیت اجتماعی نسبتاً خوبی می‌دانند، همخوانی ندارد.

- مطابق نتایج حاصل از تحقیق میزان رضایت گردشگران در هیچ‌کدام از خدمات و امکانات بالاتر از حد مطلوب نبوده است. از این رو، لزوم تجدیدنظر در برنامه‌ریزی گردشگری گناوه لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

- مطابق نتایج دیگر تحقیق، بیشتر مشکلات گردشگری گناوه از امکانات پذیرایی، سپس احساس آرامش در مدت اقامت بوده است؛ بنابراین، در برنامه‌ریزی‌های که برای آسایش امنیت و آسایش گردشگران منطقه ساحلی گناوه انجام می‌شود، توجه به دو شاخص مذکور در اولویت‌های برنامه‌ریزی پیشنهاد می‌شود. برای افزایش امنیت گردشگران در این زمینه راهکارهای زیر پیشنهاد می‌شود:

۱. گشت‌های مدام پلیس ساحلی؛
۲. نظارت منظم و دقیق بر مکان‌های اقامتی؛
۳. استفاده از دوربین‌های مداربسته در فضای اقامتی و گردشگری؛
۴. شناسایی مکان‌های پرخطر و ارائه راهبرد برای بالابردن امنیت گردشگران؛
۵. نورپردازی و ایجاد روشنایی در سواحل و برای رفع مکان‌های تاریک و خطرناک؛
۶. جمع‌آوری ارادل و اوباش و برخورد مناسب و قاطع پلیس با آن‌ها؛

۷. سرمایه‌گذاری در زمینه ارتقای کیفیت مکان‌های اقامتی و خدمات هتلداری.

منابع

۱. آیین‌مقدم، فاطمه؛ صادقی، لقمان؛ بهرامی، سیروان (۱۳۹۲) ارزیابی و سنجش احساس امنیت اجتماعی در شهرهای مرزی (نمونه موردی: شهر مرزی مریوان)، فصلنامه دانش انتظامی کردستان، سال ۴، شماره ۱۳، صص. ۱۶-۱.
۲. اسماعیل‌زاده، حسن؛ مسلمی، آرمان؛ حسین‌زاده، حسین (۱۳۹۴) سنجش میزان احساس امنیت گردشگران در فضای کلان‌شهرها (مورد مطالعه: کلان‌شهر تبریز)، پژوهش‌نامه جغرافیای انتظامی، سال ۳، شماره ۹، صص. ۲۵-۴۸.
۳. ابراهیم‌پور، حبیب و روشندل طاهر (۱۳۹۰) بررسی عوامل مؤثر در گردشگری براساس انتظارات و ادراکات گردشگران و مدل تحلیل شکاف (مطالعه موردی: منطقه گردشگری سرعین اردبیل)، نشریه مدیریت بازرگانی، دوره ۳، شماره ۸، صص. ۲۲-۱.
۴. امینیان، سکینه و فرجی عبدالله (۱۳۹۱) امنیت، گامی مؤثر در جهت توسعه صنعت گردشگری، فصلنامه دانش انتظامی کردستان، سال ۳، شماره ۱۱، صص ۴۰-۲۳.
۵. بهرام (۱۳۸۸) جامعه‌شناختی احساس امنیت، چاپ اول، تهران: انتشارات امیرکبیر.
۶. بیگی، مرجان و میرزاخانی، هاجر (۱۳۸۸) نقش امنیت اجتماعی و فرهنگی در توسعه گردشگری، مجموعه مقالات برگزیده اولین همایش ملی امنیت و توسعه پایدار گردشگری، اصفهان: دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی استان اصفهان.
۷. تاجران، عزیزالله؛ کلاکی، حسن (۱۳۸۸) بررسی تأثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت شهروندان تهرانی، فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، دوره ۴، شماره ۴.
۸. تقوایی، مسعود و اکبری، محمود (۱۳۸۸) مقدمه‌ای بر برنامه‌ریزی و مدیریت گردشگری و مدیریت گردشگری شهری، چاپ اول، اصفهان: نشر پیام علوی اصفهان.
۹. حاجیانی، ابراهیم (۱۳۸۴) چارچوب روش‌شناختی برای بررسی احساس امنیت، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، انتشارات معاونت اجتماعی ناجا، چاپ اول، شماره ۳-۲.
۱۰. خوشفر، غلامرضا؛ اسفندیان، آریتا؛ رحمانی، مریم (۱۳۹۲) بررسی احساس امنیت فردی و اجتماعی از دیدگاه گردشگران و عوامل مؤثر بر آن، مطالعه موردی: گردشگران منطقه گردشگری ناهارخوران و النگرده شهر گرگان، مجله برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری، سال ۲، شماره ۶، صص. ۲۰۲-۱۸۱.
۱۱. خوشفر، غلامرضا (۱۳۸۴) بررسی مشارکت مردم در ایجاد، حفظ و گسترش امنیت اجتماعی مراکز شهرستان‌های استان مازندران، مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، معاونت اجتماعی ناجا، تهران: انتشارات گلپویه.
۱۲. رسولی، رضا و صالحی، علی (۱۳۹۰) بررسی و تبیین عوامل مؤثر بر امنیت اجتماعی جوانان، فصلنامه دانش انتظامی، سال ۱۲، شماره ۳، صص. ۲۰۲-۱۶۵.
۱۳. سلیمی سبحان، محمدرضا (۱۳۹۳) امنیت و توسعه پایدار گردشگری (مطالعه موردی: شهر تهران)، پژوهش‌نامه جغرافیای انتظامی، سال ۲، شماره ۸، صص. ۹۷-۱۲۸.
۱۴. شاهپوندی، احمد؛ رئیسی وانانی، رضا؛ سلطانی، مرضیه (۱۳۹۰) تأثیر امنیت روانی و اجتماعی بر جذب گردشگران خارجی (نمونه موردی گردشگران خارجی واردشده به شهر اصفهان در سال ۱۳۸۹)، فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، شماره ۱، سال ۴، صص. ۱۶۵-۱۳۷.
۱۵. شربتیان، محمدحسن و طوافی، پویا (۱۳۹۵) تحلیل احساس امنیت گردشگران با تأکید بر برنامه‌ریزی شهری (مطالعه موردی زانران کلان‌شهر مشهد)، فصلنامه علمی-پژوهشی نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، سال ۸، شماره ۲، صص. ۱۶۵-۱۳۷.
۱۶. صالحی، اسماعیل (۱۳۸۶) نقش آسایش محیطی فضاهای شهری در پیشگیری از ناهنجاری‌های رفتاری، محیط‌شناسی، سال ۳۳، شماره ۴۴، صص. ۸۳-۹۴.
۱۷. صدیق سروسستانی، رحمت‌الله؛ نیمروزی، نوروژ (۱۳۸۹) بررسی ارتباط بین مشارکت در روابط همسایگی و احساس امنیت در

- مجلات شهر مشهد، مجله دانش انتظامی، سال ۱۲، شماره ۴۷، صص. ۲۲۰-۱۸۵.
۱۸. صلواتی، عادل و مولائی، سوران (۱۳۹۴) بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت گردشگران (مطالعه موردی: شهر سمنجان)، پژوهش‌نامه نظم و امنیت انتظامی، سال ۸، شماره ۴، صص. ۹۱-۱۲۰.
۱۹. صمدیان، منیر سادات (۱۳۸۸) مجموعه مقالات همایش امنیت پایدار گردشگری، اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد.
۲۰. کاظمی، مهدی (۱۳۸۶) مدیریت گردشگری، چاپ دوم، تهران: انتشارات سمت.
۲۱. گلی، علی (۱۳۹۰) زنان و امنیت در فضاهای عمومی شهر (مطالعه موردی پارک آزادی شیراز)، جامعه‌شناسی تاریخی، دوره ۳، شماره ۲، صص. ۱۶۵-۱۴۳.
۲۲. قدرتی، حسین؛ محمدیان، منیژه؛ محمد پور، احمد؛ افراسیابی، حسین (۱۳۹۱) عوامل مرتبط با احساس آسایش سالمندان (مطالعه شهر سبزوار)، مجله مطالعات اجتماعی ایران، دوره ۶ شماره ۱، صص. ۲۲-۱.
۲۳. لطفی‌فر، مجتبی و یغفوری، حسین (۱۳۹۱) نقش امنیت در توسعه گردشگری، مورد شناسایی چابهار، اولین همایش ملی توسعه سواحل مکران و اقتدار جمهوری اسلامی ایران.
۲۴. محمدی، جواد؛ بگیان، محمدجواد؛ موسوی، سید سهراب (۱۳۹۱) بررسی رابطه احساس امنیت اجتماعی با کیفیت زندگی زنان شهر کرمانشاه، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۳۱، صص ۱۵۶-۱۴۳.
۲۵. میرکتولی، جعفر و مصدق، راضیه (۱۳۸۹) بررسی وضعیت گردشگری روستایی و نقش آن در رونق صنایع دستی، مورد دهستان استرآباد جنوبی، شهرستان گرگان، مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای، دوره ۲، شماره ۷، صص. ۱۵۴-۱۳۷.
۲۶. وارثی، حمیدرضا؛ تقوایی، مسعود؛ شاه‌یوندی، احمد (۱۳۸۹) تحلیلی بر وضعیت زیرساخت‌های گردشگری در شهر اصفهان (با تأکید بر هتل‌ها)، مجله جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، سال ۲۲، شماره ۴۴، صص. ۹۱-۱۱۲.
۲۷. هزارجریبی، جعفر (۱۳۹۰) احساس امنیت اجتماعی از منظر گردشگری، مجله جغرافیا و برنامه‌ریزی محیطی، شماره ۲، صص. ۱۱۳-۱۲۸.
28. Hmad, Mohd, Toh (2014) Sustainable Tourist Environment: Perception of international women travelers on safety and security in Kuala Lumpur, Asia Pacific International Conference on Environment-Behaviour Studies Sirius Business Park Berlin-yard field, Berlin, 24-26 February 2014.
29. Anua, A.(2012) The Effectiveness of Safe City Program me as Safety Basic in Tourism Industry: Case Study in Putrajaya. Procedia- Social and Behavioral Sciences, No. 42, pp. 477- 485.
۳۰. Boxill, Ian., (۲۰۱۲) Linking Tourism Security to National Security: A brief Comment on the Implications of the Christopher Coke Saga, Worldwide Hospitality and Tourism Themes, Vol. 4 Iss: 1, pp. 26 -31.
31. Kazemi, Mahdi,. (2008) Tourism Management. 2nd Edition. Samt: Tehran. (*In Persian*)
32. Richard, Irma. (2014) Township Tourism Demand: Tourists' Perceptions of Safety and Security, Urban Forum DOI 10.1007/s12132-014-9228-2, Springer Science+Business Media Dordrecht 2014.
۳۳. Tavallai, simin. (۲۰۰۶) Globalization as a means for Tourism Development in Iran Kerman.
34. www.wto., 2015 Report.